

Дмитро Ткач
кандидат географічних наук,
доцент кафедри управління персоналом і регіональної економіки
Тернопільського національного економічного університету

Леся Заставецька
доктор географічних наук,
професор кафедри географії та методики її навчання

Тарас Заставецький
кандидат географічних наук,
доцент кафедри географії України і туризму
*Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

РОДИННІ ВИТОКИ ТА СТАНОВЛЕННЯ ОЛЬГИ ЗАСТАВЕЦЬКОЇ ЯК НАУКОВЦЯ

Оля була старшою дитиною в сім'ї селян-колгоспників. Батько – Ткач Володимир, родом з Вінничини – агроном. Мати Ткач Галина (з дому Каваць), місцева, с. Купчинець, колгоспниця. Дитинство Олі проходило в селянських умовах, коли батьки постійно зайняті на роботі та домашньою працею. Тому за дітьми часто доглядали дід Дмитро Каваць, бабуся Ганна тітка Зеня, надзвичайно добрі, працьовиті та розумні.

Саме вони сформували в Олі такі риси як доброта, зичливість, працелюбність, обов'язковість. З дитинства в дітей сформувався потяг до книги, знань. Батьки, які самі любили книги, читали багато; старались цю зацікавленість передати дітям. В домі було завжди багато різноманітної літератури. Багато важила й сама зацікавленість батьків успіхами дітей. Сприятлива для навчання дітей атмосфера в сім'ї панувала постійно. Здобутки дітей були радістю для всієї сім'ї. І це давало свої результати. І Оля, і Зеня, і Дмитро, йдучи до першого класу, не тільки знали букви та лічбу, але й перечитали всю доступну літературу.

Ще раз слід зауважити, що розвиток дітей відбувався в умовах галицького села, де вони окрім навчання мали багато обов'язків по господарству. Особливо діставалося старшій – Олі. І гуси доглядати, і корову пасти, й по дому прибирати. Уже тоді Оля навчилася все робити швидко і вчасно. Ця риса залишилася з нею на все життя.

У школі Оля вчилася легко й задоволенням. Кругла відмінниця з першого й до десятого класу, вона успішно засвоювала не тільки передбачене програмою, але й значно ширше. З різних предметів вона представляла школу на олімпіадах навіть з настільних шашок.

**Рис. 3. Початкова школа у с. Яструбово;
у третьому ряді, 3-тя зліва – О. Заставецька**

Особлива прихильність до географії у сестри з'явилась з появою у школі молодого вчителя Богдана Івановича Заставецького. Він зразу помітив у своїй учениці великий потенціал й скерував його на пізнання просторового розвитку людства. В подальшому Богдан Іванович постійно слідкував за успіхами своєї учениці. Саме за його наполягання Ольга після закінчення школи (із золотою медаллю) поступила на географічний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка. Часті спілкування вчителя з ученицею переросло у взаємну симпатію. З часом вони одружились.

Здібну й наполегливу студентку в університеті помітив тоді ще молодий, але талановитий вчений Олег Шаблій. З його легкої руки Ольга після закінчення університету пішла в науку. А їх наукова співпраця тривала все життя.

Розуміючи значимість Ольги як науковця, хотілось би також звернути увагу на побутово-родинні аспекти її життя. Будучи членом двох Вчених рад по захисту дисертацій, завідувачем кафедри географії України і туризму, виконуючи значне викладацьке навантаження, вона залишалась дбайливою мамою, сестрою, донькою.

Рис. 4. О. Заставецька – випускниця Львівського університету, 1975 р.

Вдома вона була доброю господинею. Дуже смачно готувала, і в цій сфері могла б дати фору багатьом дипломованим кухарям. Осінньо-зимові закутки вона робила не тільки для своєї сім'ї, але й для всієї родини. Вона до останньої хвилини постійно відвідувала своє сільське обійстя, батьківську хату, намагалась всьому дати лад.

Хоча деколи обов'язки не дозволяли довго проводити час з дітьми, вона завжди підтримувала їх у важливі моменти їхнього життя. Ключовою бачиться її роль у становленні і професійному зростанні племінниць Наталі, Іри та Катерини.

Не менш важливою за наукові здобутки бачиться роль Ольги в розвитку шкільної освіти. Не байдужа до громадських проблем, вона розуміла виняткову роль освіти для нашого суспільства. Вона всяко сприяла здобуттю вищої освіти дітям, особливо селянським.

Займалась просвітницькою діяльністю в регіоні, в тому числі і в рамках «Просвіти». Незаперечна її роль у формуванні Купчинецької ОТГ.

Рис. 5. Ігор Дітчук та Ольга Заставецька під час конференції, приуроченої до 100-річчя від дня народження академіка М.Паламарчука

Важко писати про рідну людину в минулому часі. Проте, навіть побіжний характер споминів сповнює усвідомлення, що коротке життя сестри та мами на диво багате здобутками й не минуло безслідно.

Мирослав Сивий
доктор географічних наук,
професор кафедри географії та
методики її навчання
*Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

СПОМИНИ ПРО ЗАСТАВЕЦЬКИХ

Так склалося, що з Ольгою Володимирівною та Богданом Івановичем ми прожили в одному кооперативному будинку (правда, у різних під'їздах) понад 33 роки, пропрацювали поряд десятки років, то ж можна сказати, що спілкування наше було більш, ніж тривалим і знали ми один про одного досить багато. А почалось наше знайомство у далекому 1983 році, коли Свинко Йосип Михайлович організував кафедру географії на тодішньому природничому факультеті, деканом якого був Сергій Йосипович Грушко,